Reactienota wensen en bedenkingen voorgenomen besluit oprichting stichting Economische Agenda

Inleiding

Op 1 april jl. zijn de concept-statuten voor de Stichting Economische Agenda ter kennisname gedeeld met u als betrokken gemeenteraden, Provinciale Staten en de algemeen besturen van waterschappen. Vervolgens is op 17 augustus de formele procedure gestart waarin u wensen en bedenkingen kenbaar kon maken ten aanzien van ons voornemen om de stichting voor de Economische Agenda op te richten. Op 28 september sloot de reactietermijn voor deze procedure.

Alle binnengekomen reacties zijn gebundeld in deze reactienota. Dit betreft reacties vanuit alle dertien gemeenteraden in de provincie Groningen en Noord-Drenthe, Provinciale Staten van de provincie Groningen en de algemeen besturen van de waterschappen Noorderzijlvest en Hunze en Aa's. In deze reactienota wordt ingegaan op de reacties, worden eventuele vragen beantwoord en wordt aangegeven hoe de reacties verwerkt zijn in de definitieve statuten van de Stichting.

We zijn alle volksvertegenwoordigingen dankbaar voor hun inbreng en betrokkenheid. Op basis van de suggesties en opmerkingen zijn de statuten aangescherpt en verbeterd. Dit draagt bij aan een goed functionerende uitvoeringsstructuur voor de Economische Agenda.

Provinciale staten van Groningen, de gemeenteraden van de gemeenten in Groningen, Tynaarlo, Aa en Hunze en Noordenveld hebben onderstaande wensen en bedenkingen naar voren gebracht. Een groot deel van de volksvertegenwoordigingen heeft inhoudelijk dezelfde punten ingebracht. In een beperkte aantal gevallen hebben individuele volksvertegenwoordigingen extra punten ingebracht. Bij die punten staat de desbetreffende volksvertegenwoordiging expliciet genoemd als afzender. * Dit onderdeel is niet naar voren gebracht door de gemeenteraad van Groningen			
Algemeen	*De bestuurlijke inrichting* De voorgestelde statuten van de Stichting voor de Economische Agenda (hierna: de Stichting) lijken te wijzen op de oprichting van een stichting van een beperkte omvang. De vraag is of dat ook werkelijk het geval zal zijn en of het niet zal gaan om een werkapparaat dat uiteindelijk toch een redelijke omvang zal krijgen. De omvang van de organisatie is van belang gelet op de bestuurlijke inrichting van de Stichting. Voorgesteld wordt een stichting die bestaat uit een parttime bestuur (die een vacatievergoeding *kunnen* ontvangen) met een werkorganisatie (vermoedelijk onder leiding van een directeur). Vraag is of deze bestuurlijke inrichting goed past bij de gewenste verantwoordingsrelatie met de gemeenschappelijke regeling Perspectief Groningen en Noord-Drenthe (hierna: Perspectief).		De opmerkingen uit het algemene deel van de wensen en bedenkingen komen hieronder terug en worden daar geadresseerd.
	De bevoegdheidsverdeling Perspectief / Stichting In de taakverdeling tussen Perspectief en Stichting geven de statuten invulling aan de gewenste verdeling waarbij de bevoegdheden liggen bij Perspectief en de Stichting adviseert aan Perspectief en de Stichting daarnaast taken uitvoert op basis van een door Perspectief verleende opdracht of mandaat. Dat mandaat is verder op geen enkele wijze uitgewerkt. Daaraan is echter wel behoefte om te voorkomen dat ook wanneer dat niet gewenst wordt geacht de Stichting bepaalde besluiten kan nemen. Dit punt wordt hierna verder uitgewerkt. Bij de nadere invulling in de statuten lijkt verder op twee onderdelen spanning te bestaan met de gewenste bevoegdheidsverdeling tussen Perspectief en de Stichting. Het betreft artikel 2, lid 2, onder e dat de mogelijkheid opent dat de Stichting opdrachten geeft aan derden en artikel 2, lid 2, onder f waar de Stichting de mogelijkheid wordt toegekend eigen middelen te verwerven. Hierna worden deze punten nader uitgewerkt.		
Artikel	*Aandachtspunt*	*Gewenste aanpassing*	*Reactie*

Artikel 2, lid 1, onder d	De tekst spreekt over 'opdracht geeft of mandaat verleent'; de begripsbepalingen spreken over 'verleende opdrachten of mandaten'; artikel 2, aanhef gebruikt 'afgegeven opdracht(en)/mandaten	Tekst uniformeren.	De tekst is geüniformeerd.
Artikel 2, lid 2, onder a	Tekst spreekt bij de doelstelling van de Stichting over 'brede welvaart'	Omdat bij 'brede welvaart' ook de sociale agenda aan de orde is, is het beter deze term hier niet te gebruiken; de Stichting wordt immers niet actief op het vlak van de sociale agenda.*	De Economische en de Sociale Agenda hebben inderdaad allebei 'brede welvaart' als hoofddoel. De activiteiten van de GR en de stichting ter uitvoering van de Agenda's zijn direct verbonden aan het hoofddoel en daarom is het hoofddoel opgenomen in zowel de GR als de statuten. We begrijpen de behoefte om duidelijk te maken dat de Sociale Agenda niet door de stichting wordt uitgevoerd. Dat hebben we gedaan door enerzijds in de GR en anderzijds in de statuten op te nemen dat de werkzaamheden van de stichting alléén betrekking hebben op het uitvoeren van de Economische Agenda. Dit blijkt onder meer uit artikel 16 GR (waarin staat beschreven wat de stichting moet doen). En in de statuten in artikel 2, tweede lid aanhef (waarin de koppeling met de Economische Agenda, het meerjarig uitvoeringsplan en het jaarplan wordt gemaakt) en de begripsbepalingen waarin deze documenten zijn gedefinieerd.
Artikel 2, lid 2, onder b	De tekst spreekt over een ontwikkelmonitor; hier worden twee begrippen samengetrokken, maar het resultaat is onduidelijk.	Verduidelijken tekst door begrippen uit elkaar te trekken.	Dit is een terecht punt. Bedoeld is *ontwikkelmotor.* De typefout is hersteld.
Artikel 2, lid 2, onder e	Het hier genoemde toekennen van middelen aan programma's en projecten doet de Stichting op basis van een opdracht of	Verwijder de mogelijkheid dat de Stichting opdrachtgever wordt van de uitvoering van taken door derden. Dat is een bevoegdheid die bij Perspectief moet blijven berusten.	Perspectief kan de stichting opdrachten geven om meerjarig uitvoeringsplannen of jaarplannen uit te voeren (artikel 4 en 13, zesde lid GR). De stichting heeft onder meer als doel taken in opdracht van Perspectief

	mandaat van Perspectief. Daarbij opent deze bepaling de mogelijkheid dat de Stichting opdrachtgever wordt van de uitvoering van taken door derden (denk bv aan SNN). Dat lijkt in strijd met de inrichting van de governance in de verhouding tussen Perspectief en de Stichting.		uit te voeren (artikel 16 GR). Dat kan ook opdrachtgeverschap aan derden inhouden. De statuten maken het daarom mogelijk dat de stichting opdrachtgever wordt, indien passend en in lijn met de bedoeling van de GR. Dit kan alleen als de GR de stichting daartoe de opdracht of het mandaat geeft en is daarmee niet in strijd met de inrichting van de governance.
Artikel 2, lid 2, onder f	Het aantrekken van publieke, private en Europese middelen; dit is in strijd met de inrichting van de governance zoals tussen Perspectief en de Stichting wordt beoogd. Daarbij zou 'het aantrekken van (...)' door Perspectief moeten geschieden; voorkomen moet worden dat middelen rechtstreeks door de Stichting worden geworven en ontvangen. De Stichting kan uiteraard wel een rol spelen in het verwerven van de middelen, maar die zouden bij Perspectief terecht moeten komen.	Verwijderen van de mogelijkheid dat de Stichting middelen verwerft buiten de middelen die van Perspectief afkomstig zijn. Wat wel kan is dat de Stichting middelen verwerft die aan Perspectief toevloeien.	We hebben dit punt overgenomen door in de statuten op te nemen dat middelen die door de stichting worden verworven ten gunste van Perspectief of een door Perspectief aangewezen rechtspersoon dienen te komen. Een voorbeeld is de situatie dat de stichting de opdracht krijgt een fonds in te richten dat revolverend is en dat het terugkerende geld weer ingezet wordt in het fonds.
Artikel 2, lid 2, onder i	In de bepaling over 'het oprichten of deelnemen in rechtspersonen' past een verwijzing naar artikel 6, lid 4, onder b.	Verwijzing opnemen.	We hebben de voorgestelde verwijzing opgenomen in de statuten.
Artikel 2, lid 2, onder j	Het bestuur wordt dus werkgever van een werkorganisatie; dat kan in beginsel een behoorlijke belasting vormen; is dat mogelijk in een parttime verband?	Is de gekozen bestuurlijke inrichting de meest gelukkige? Kan een parttime bestuur zich goed verantwoorden richting Perspectief?	De stichting wordt werkgever. Met een bestuur van zes tot negen leden én een directeur om de dagelijkse gang van zaken te organiseren, verwachten we dat de taken goed verdeeld en behartigd kunnen worden.
Artikel 2, lid 3	Hier wordt gesproken over 'participatie'; vraag is waar dat	Deze bepaling behoeft verduidelijking. Vraag is of een adviesgroep maatschappelijke	Deze bepaling geeft de stichting bij de uitvoering van haar activiteiten in het algemeen de plicht om

	over gaat, met wie dat dient plaats te vinden en op welke wijze.	organisaties van artikel 6, lid 2, onder b daarbij een rol kan spelen.	participatie vorm te geven. Zowel de GR als de statuten onderstrepen het belang van participatie. De stichting zal onder meer het meerjarig uitvoeringsplan en het jaarplan moeten opstellen (artikel 4, 7 en 16 GR, artikel 2 en 6 statuten), daarop participatie moeten toepassen waarbij in ieder geval jongeren en maatschappelijke organisaties worden geraadpleegd (artikel 11 GR, artikel 2 en 6 statuten). De wijze waarop participatie precies wordt vormgegeven wordt bepaald door ons in afstemming met de stichting (artikel 11 GR). We kiezen er bewust voor om in de statuten niet preciezer op te nemen met wie en op welke wijze participatie plaatsvindt. Dat zou naar ons idee de mogelijkheid van flexibel inspelen op nieuwe doelgroepen of manieren van participeren in de weg staan.
Artikel 2, lid 4	Hier wordt iets gezegd over het omzetten van de Stichting in een andere rechtsvorm. Omdat de Stichting is ingesteld door Perspectief is dit een beslissing die door Perspectief moet worden goedgekeurd.	Een verwijzing naar artikel 6, lid 4 lijkt nodig. Overigens heeft een eventuele wijziging van de rechtsvorm ook consequenties voor de formulering van de gemeenschappelijke regeling Perspectief, waar nu de Stichting wordt genoemd als rechtsvorm.	Terecht wordt opgemerkt dat een wijziging van rechtsvorm de goedkeuring vereist van Perspectief en dat de GR in dat geval dan ook gewijzigd moet worden. Als de stichting wordt omgezet in een andere rechtsvorm dan is wijziging van de statuten nodig. Dat kan het bestuur alleen na voorafgaande goedkeuring van Perspectief (artikel 12, eerste lid statuten).
Artikel 2, lid 5	Hier staan zinnen die op gespannen voet met elkaar lijken te staan. De Stichting voert voor ten minste 80% primaire activiteiten uit. In de tweede volzin staat dat de Stichting beoogt geen andere dan primaire activiteiten te verrichten, terwijl in de derde zin weer staat dat het wel kan, maar dan alleen onder	Tekst aanpassen.	Deze bepaling is aangepast zodat er nu alleen nog staat dat de stichting alleen primaire activiteiten zal verrichten. In de begripsbepalingen zijn primaire activiteiten samengevat gedefinieerd als activiteiten die de stichting verricht ter uitvoering van taken van/ opdrachten door Perspectief. Daarmee kan ook voldaan worden aan de activiteiteneis (de zogenaamde 80/20-verhouding) voor quasi-inbesteden.

	voorafgaande goedkeuring van Perspectief.		
Artikel 3, lid 1	De Stichting kan over eigen vermogen beschikken dat niet alleen wordt gevoed door subsidies en bijdragen van Perspectief.	De vraag is waarom deze middelen bij de Stichting terecht dienen te komen en niet bij Perspectief? Zie hiervoor bij artikel 2, lid 2, onder f.	Deze bepaling is aangepast in: *Het vermogen van de stichting zal worden gevormd door bijdragen van Perspectief Groningen en Noord-Drenthe en alle andere verkrijgingen en baten.* Dit maakt het mogelijk om andere middelen te verkrijgen en revolverend te werken, maar deze middelen komen wel ten gunste van Perspectief of van een door Perspectief aangewezen rechtspersoon (zie ook de reactie bij artikel 2, lid 2 onder f).
	Een bezwaar van gelden anders dan door Perspectief ter beschikking gesteld is dat die gelden per definitie in de 20% categorie vallen. Dat leidt mogelijk tot disbalans in de 80/20% verhouding. De consequentie daarvan is dat dan geen sprake meer is van quasi-inbesteding, iets dat juist door artikel 2, lid 5 wordt beoogd te voorkomen. Als dat wel het geval zou zijn en dus de gelden van derden meer dan 20% van de middelen van de Stichting zouden vormen, geldt volgens het aanbestedingsrecht dat alle opdrachten die anders bij de Stichting zouden worden neergelegd, moeten worden aanbesteed, waarbij de Stichting zelf niet mee mag dingen. Simpel gezegd: de Stichting is een vehikel van Perspectief. Als dat vehikel 20% van de middelen van	Los van het governance-bezwaar dat hierboven is geformuleerd kent deze voorgestelde regeling ook een juridisch risico. Daarom zou de Stichting zich op financieel vlak moeten beperken tot het spelen van een acquirerende rol voor Perspectief.	We zijn het ermee eens dat Perspectief gebruik moet kunnen maken van de mogelijkheid om quasi in te besteden (opdrachten onderhands geven) bij de stichting. Daar is aan voldaan, zie het antwoord bij artikel 2, vijfde lid. Het gaat bij het activeitenvereiste overigens om de vraag of de activiteit door Perspectief aan de stichting is opgedragen? Het is niet relevant wie opdrachtgever is of waar de geldstroom vandaan komt. Dit blijkt onder meer uit de *MvT, op de* Aanbestedingswet 2012 *(Kamerstukken II 2015/16, 34329, 3, p. 39)* en HvJ EG 11 mei 2006, C-340/04 (Carbotermo). Wanneer de stichting middelen ontvangt van anderen dan Perspectief, maar wel ter uitvoering van taken die de stichting van Perspectief krijgt, zijn het middelen in de '80-categorie'.

	anderen dan Perspectief verkrijgt, geldt de hoofdregel van het aanbestedingsrecht, dus aanbesteden, en kan de Stichting geen vehikel van Perspectief meer zijn.		
Artikel 4, lid 2	De formuleringen over leeftijden in deze bepaling roepen de vraag op of er niet meer kenmerken van bestuursleden zijn die de diversiteit van de samenstelling van het bestuur kunnen bevorderen en die hier genoemd zouden kunnen of zelfs moeten worden.	Deze bepaling moet breder worden geformuleerd, door de diversiteit van de samenstelling van het bestuur tot uitdrukking te brengen in de profielschets.	Dit is een terecht punt. In de profielschets moet aandacht worden besteed aan jongerenperspectief, maar ook aan meer diversiteit. Dit is verwerkt in de statuten. Eigenlijk betreft de inhoud van de profielschetsen een opdracht aan het dagelijks bestuur van Perspectief. We kiezen ervoor om het toch in de statuten te laten staan om ook in de statuten te beschrijven hoe de profielschets voor de stichtingsbestuurders tot stand komt. Voor de Economische Agenda is het namelijk van groot belang om het perspectief van de jongere generatie aan tafel te hebben.
Artikel 4, lid 3	Hier staat dat het bestuur zijn eigen voorzitter, penningmeester en secretaris kiest.	Uit governance-oogpunt lijkt het beter vast te leggen dat de voorzitter van het bestuur in deze functie moet worden benoemd door Perspectief. Ook is het goed vast te leggen dat deze voorzitter uit de overheidsgeleding afkomstig moet zijn. Uitgesloten moet verder worden dat de drie genoemde bestuursleden uit een zelfde geleding afkomstig kunnen zijn.	We hebben de bepaling zodanig gewijzigd dat er alleen nog staat dat het bestuur jaarlijks uit zijn midden en voorzitter kiest. Het is niet nodig om ook een secretaris en penningmeester aan te wijzen. Er wordt wel geregeld in artikel 5, zevende en achtste lid dat een notulist wordt aangewezen door de voorzitter. De bedoeling van de stichting is dat overheid, bedrijfsleven en onderwijs op gelijkwaardige wijze adviseren over de Economische Agenda. In die gelijkwaardigheid hoort ook dat het bestuur uit zijn midden zelf een voorzitter kiest.
Artikel 4, lid 3	‘zijn taak bestuurder’; hier mist ‘als’.	Tekst verbeteren.	Terechte opmerking, de tekst in artikel 4, lid 4 is aangepast.
Artikel 4, lid 5	Het bestuur blijft bevoegd ook als het onvolledig is, zelfs als het nog maar uit een bestuurder zou bestaan. Die situatie lijkt onwenselijk.	Neem de mogelijkheid op dat Perspectief kan voorzien in de benoeming van tijdelijke bestuurders als er nog maar een of enkelen overblijven, zoals nu ook geregeld in de	We wijzigen artikel 4, lid 6 zodanig dat Perspectief bevoegd is tijdelijke bestuurders te benoemen indien é*én of meerdere* bestuurders mochten komen te ontbreken (nu staat er dat die bevoegdheid er is als *alle* bestuurders mochten komen te ontbreken).

		ontstentenisregeling van lid 6 bij het ontbreken van het gehele bestuur.	Het vijfde lid blijft echter ongewijzigd om te voorkomen dat een onvoltallig bestuur geen besluiten meer kan nemen.
Artikel 4, lid 7	De remuneratieregeling is nogal beperkt.	Het gaat om een serieuze functie. Daarom zou 'kunnen' hier weg moeten. Verder zou hier aangesloten moeten worden bij een model-vergoedingsregeling uit provinciale of gemeentelijke kring.	De suggestie om 'kunnen' te verwijderen, is overgenomen. Het dagelijks bestuur besluit over de vergoedingsregeling.
Artikel 5, lid 2	Vergaderen 'eenmaal per boekjaar' lijkt een erg beperkte vergaderfrequentie.	Bepaald moet worden dat het bestuur ten minste drie keer per jaar bijeenkomt.	We hebben de suggestie overgenomen in de statuten.
Artikel 5, lid 3	Het bijeenroepen voor een vergadering.	Aanvullend zou hier geregeld moeten worden dat het bestuur van de GR een verzoek kan doen aan de voorzitter tot het houden van een vergadering.	Wij begrijpen de wens om de betrokkenheid van Perspectief ook op dit punt expliciet te borgen. Hiervoor zijn echter geen aanvullende statutaire bepaling nodig is, omdat de stichting haar werkzaamheden uitvoert in opdracht van Perspectief en vanuit die relatie zelf verantwoordelijk is om tijdig te vergaderen wanneer dat nodig is voor een goede uitvoering van haar taken.
Artikel 5, lid 8	Hier staat dat notulen worden gemaakt. Er staat niets over openbaarmaking. Transparantie van hetgeen in de Stichting gebeurt, is van groot belang.	Het is wenselijk openbaarmaking uit eigen beweging vast te leggen van de agenda en besluitenlijstjes, vergaderstukken en verslagen zoals bedoeld in artikel 3.3, onder c en d van de Wet open overheid. Deze bepaling is nog niet in werking getreden, maar het staat vrij daarop vooruit te lopen en dat lijkt hier met het oog op de gewenste transparantie rond Nij Begun zeer gewenst.	Het belang dat wordt gehecht aan transparantie rondom de werkzaamheden van de stichting herkennen we. Tegelijkertijd geldt dat de Wet open overheid van toepassing is op bestuursorganen en niet op privaatrechtelijke rechtspersonen zoals de stichting. Daarmee is niet gezegd dat niet transparant is wat er in de stichting gebeurt. Integendeel, de voorstellen die de stichting doet worden ter besluitvorming aangeboden aan ons. Dat geldt ook voor adviezen of het jaarverslag van de stichting. Daarmee wordt het onderdeel van openbare besluitvorming en daarmee transparant.
Artikel 5, lid 10	'met inachtneming van ()' staat tussen haakjes.	Tekst aanpassen, zonder haakjes.	We hebben de tekst aangepast.
Artikel 5, lid 14	Is nu voldoende duidelijk geregeld wat de gevolgen zijn van het uitbrengen van een blanco stem?	Tekst verduidelijken.	We hebben beoordeeld of we de tekst kunnen verduidelijken, maar zijn tot de conclusie gekomen dat een combinatie van het veertiende en twaalfde lid duidelijk maakt hoe wordt bepaald of een besluit is

			genomen. In beginsel worden besluiten genomen met volstrekte meerderheid van de geldig uitgebrachte stemmen (twaalfde lid). Een blanco stem wordt beschouwd als niet te zijn uitgebracht (veertiende lid). Een blanco stem is een niet geldig uitgebrachte stem en telt niet mee. De geldig uitgebrachte stemmen worden geteld en als de meerderheid daarvan vóór een voorstel stemde, is het besluit genomen.
Artikel 6, lid 2, onder a	'maximaal' kan weg	Tekst aanpassen.	Een meerjarig uitvoeringsplan wordt tenminste elke vijf jaar vastgesteld (artikel 1 GR). Daarom staat in de statuten dat het plan wordt opgesteld voor een periode van maximaal vijf jaar.
Artikel 6, lid 2, onder b	Hier is sprake van een adviesgroep maatschappelijke organisaties, zonder dat duidelijk wordt wat taken en samenstelling zijn.	Statuten verduidelijken door aan te geven wie in die adviesgroep deelnemen, wat de taken zijn en hoe die wordt ondersteund. Dat zou mogelijk in artikel 10 kunnen.	Wij begrijpen de behoefte aan meer duidelijkheid over de samenstelling en taken van de adviesgroep. Op dit moment staat nog niet vast wie aan de adviesgroep deelnemen. Bovendien kan de samenstelling in de toekomst wijzigen. Om voldoende flexibiliteit te behouden en te voorkomen dat bij iedere wijziging de statuten moeten worden aangepast, is ervoor gekozen om dit niet specifiek in de statuten vast te leggen en te volstaan met een algemene bepaling.
Artikel 6, lid 2, onder e	De vraag is wat een 'aanmerkelijk aantal' is.	Tekst verduidelijken.	(het betreft artikel 6, lid 4, onder e). Het is gebruikelijk om te spreken over 'een aanmerkelijk aantal' (artikel 2:164 BW of artikel 25 Wet op de ondernemingsraden).
Artikel 6, lid 4, onder g	Op verschillende plaatsen in de statuten komt het geven van opdracht en mandaat aan de orde, maar nergens wordt daaraan nadere invulling gegeven	In de tekst moet bij het geven van opdracht en mandaat een voorbehoud worden gemaakt voor besluiten die een bepaald bedrag te boven gaan en besluiten die politiek-bestuurlijk of publiciteitsgevoelig zijn.	De statuten bepalen de regels voor de stichting, hoe deze is georganiseerd en functioneert. Een voorbehoud ten aanzien van de opdrachtverlening of de bevoegdheden van de stichting richt zich echter op de verhouding tussen Perspectief en de stichting. De concrete invulling daarvan wordt daarom niet in de

			statuten geregeld, maar in de opdrachtverlening aan de stichting en, waar nodig, in het mandaatbesluit.
Artikel 7, lid 2	Het geven van een volmacht aan 'anderen' lijkt wel een hele ruime strekking te hebben en past op die wijze ook niet bij de inrichting van de governance tussen Perspectief en de Stichting.	Tekst aanpassen.	De statuten bepalen wie de stichting vertegenwoordigt. In lid 1 wordt aangegeven dat het bestuur de stichting vertegenwoordigt of 2 gezamenlijk handelende bestuurders. In de praktijk is het echter noodzakelijk dat het er anderen dan het bestuur namens de stichting kunnen handelen/kunnen optreden. Het bestuur bepaalt daarbij zelf welke bevoegdheden worden toegekend en binnen welke grenzen daarvan gebruik mag worden gemaakt. Dit biedt de flexibiliteit om de dagelijkse werkzaamheden efficiënt uit te voeren, zonder dat het bestuur steeds zelf elke handeling hoeft te verrichten. Een voorbeeld waaraan gedacht kan worden is het verlenen van een volmacht aan een advocaat om de stichting in een gerechtelijke procedure te vertegenwoordigen. Een ander voorbeeld is dat het bestuur aan een directeur een volmacht verleent om namens de stichting overeenkomsten te sluiten tot een bepaald bedrag. Hierdoor kunnen dagelijkse zaken voortvarend worden afgehandeld, terwijl het bestuur de kaders en grenzen van die bevoegdheid bepaalt.
Artikel 7, lid 3	Over nevenfuncties en strijdige belangen wordt het een en ander geregeld. Maar een verplichting tot openbaar maken van nevenfuncties is er niet.	Het verdient aanbeveling in de statuten een bepaling op te nemen over het openbaar maken nevenfuncties.	Deze bepaling gaat over *vertegenwoordiging*. Het is gebruikelijk om in een reglement op te nemen dat nevenfuncties bekend moeten zijn bij andere bestuurders. Dan kan ook beoordeeld worden of er sprake is van een persoonlijk belang waardoor een bestuurders niet kan deelnemen aan beraadslaging en besluitvorming (artikel 5, lid 15 statuten). Dit nemen we op in een toegevoegd vierde lid van artikel 7.
Artikel 8, lid 1, onder e	'ontslag verleend'	Het bestuur van Perspectief moet ook actief tot ontslag over kunnen gaan zonder dat eerst schorsing (lid 2 en 3) aan de orde moet	Dit is een terechte opmerking en dit hebben we overgenomen.

		zijn. Verduidelijk dat deze mogelijkheid hier wordt geopend.	
Artikel 9, lid 3	Hier wordt controle door een accountant voorgeschreven.	In de statuten dient de mate van indringendheid van de controle door de accountant te worden vastgelegd.	We leggen dit uit als het vastleggen van het type verklaring door de accountant. We nemen dit over in de opdrachtverlening van Perspectief aan de stichting.
Artikel 10	Deze bepaling over 'commissies' is erg algemeen. Over welk soort commissies gaat dit?	Hier zou de maatschappelijke adviescommissie een plaats kunnen krijgen en zou iets over gevraagd of ongevraagd adviseren moeten worden gezegd.	De statuten geven het bestuur de mogelijkheid om commissies in te stellen. De samenstelling, taken en bevoegdheden van deze commissies worden nader uitgewerkt in een reglement. Hierdoor kan de organisatie flexibel worden ingericht zonder dat hiervoor steeds een statutenwijziging nodig is. De statuten scheppen dus enkel de mogelijkheid om een commissie in te stellen.
Artikel 11	Hier wordt verwezen naar artikel 12 en de aan statutenwijzigingen benodigde voorafgaande goedkeuring door Perspectief. Is hier geregeld dat voor vaststelling, wijziging of opheffing van reglementen een vergelijkbare procedure geldt?	Tekst verduidelijken.	Terecht wordt gevraagd naar de borging van de rol van Perspectief. Door de verwijzing naar artikel 12 geldt ook voor de vaststelling, wijziging en opheffing van reglementen dat voorafgaande goedkeuring van Perspectief nodig is.
Algemeen besturen van de waterschappen Noorderzijlvest en Hunze en Aa's			
Profiel en samenstelling bestuur	Vanuit het perspectief van zowel de ontwikkeling als de beoordeling van projecten en activiteiten binnen de stichting, wordt het van groot belang geacht dat in het stichtingsbestuur ten minste één bestuurder zitting heeft met aantoonbare inhoudelijke expertise (technocratisch profiel) op het terrein van water, klimaatverandering en de ontwikkeling van een economisch toekomstperspectief dat water robuust ("water-resilient") is. Voor het realiseren van brede welvaart op de langere termijn (circa 30 jaar) is het essentieel dat de Economische Agenda effectief functioneert en gericht bijdraagt aan de totstandkoming van een zogenoemde waterbewuste economie. Dit vraagstuk overstijgt de traditionele verantwoordelijkheid van overheden met een waterbeheerportefeuille en dient verankerd te worden in alle sectoren en geledingen van economische groei.		Wij delen het belang van het bredere thema water als een van de centrale randvoorwaarden voor een succesvolle uitvoering van de Economische Agenda. Het bestuur van de Perspectief gaat formeel over de benoeming van de leden van het bestuur van de stichting. Een evenwichtige expertiseverdeling in het bestuur van de stichting is een aandachtspunt voor het dagelijks bestuur bij het benoemen van de stichtingsbestuurders.

	Gelet hierop wordt geadviseerd om in het profiel en de samenstelling van het stichtingsbestuur expliciet te borgen dat deze in zijn totaliteit beschikt over voldoende kennis en sensitiviteit ten aanzien van water- en klimaatopgaven, zodat het bestuur in staat is om integraal en toekomstbestendig richting te geven aan de doelstellingen van de stichting.	
	De waterschappen Hunze en Aa's en Noorderzijlvest onderschrijven het belang van een deskundig, gezaghebbend en onafhankelijk stichtingsbestuur. Daarnaast ondersteunen de waterschappen van harte het uitgangspunt om jongere generaties een stevige stem te geven binnen het bestuur en daarmee bij te dragen aan een toekomstgerichte en pluriforme besluitvorming. De waterschappen geven in overweging om de formulering rondom leeftijd niet dwingend op te nemen. De vraag is niet zozeer of het beoogde doel wenselijk is, maar of een dergelijke statutaire bepaling omtrent leeftijd juridisch voldoende houdbaar is. Via de profielschets zou in de werving- en selectieprocedure voor de nieuwe bestuursleden- naast de vereiste kwaliteit, ervaring en overige relevante persoonskenmerken- aandacht kunnen worden besteed aan diversiteit en een pluriforme samenstelling van het bestuur van de stichting.	Voor de reactie verwijzen we naar de reactie hiervoor bij artikel 4, lid 2.
Rol van de stichting bij financiering en subsidies	In de ontwerpstatuten is opgenomen dat de stichting onder meer middelen kan aantrekken en voorstellen doet voor financiële instrumenten. De waterschappen onderschrijven deze rol, maar geven in overweging om de reikwijdte en positionering hiervan nader te verduidelijken. Het is wenselijk dat expliciet wordt gemaakt dat: - De stichting opereert binnen de kaders en opdrachtverlening van Perspectief Groningen en Noord-Drenthe; - Geen onduidelijkheid ontstaat over een zelfstandige rol bij het aanvragen of verstrekken van subsidies; - Wordt voorkomen dat de stichting in de praktijk een positie krijgt die kan leiden tot onduidelijkheid of overlap met andere partijen binnen de uitvoeringsstructuur. Deze nadere duiding draagt bij aan een gewenste transparantie in de governance en rolverdeling.	We zijn het eens met het punt. In artikel 2, eerste lid, statuten is daarom de doelstelling overgenomen uit de GR (artikel 16). Daarin staat onder meer dat de stichting werkt in opdracht of onder mandaat van Perspectief. In de opdrachtverlening van Perspectief naar stichting wordt expliciet gemaakt dat de stichting zich aan de specifieke opdracht moet houden en in mandaat dat de stichting zich aan de specifieke instructies moet houden.

Aanbesteding, staatssteun en fiscale expertise	De waterschappen vragen bijzondere aandacht voor de juridische en financiële randvoorwaarden die samenhangen met de uitvoering van de Economische Agenda. De stichting zal opereren in een omgeving waarin publieke middelen worden ingezet voor maatschappelijke en economische ontwikkeling. Daarmee kunnen vraagstukken ontstaan op het terrein van aanbestedingsrecht, staatssteun en fiscale regelgeving. De waterschappen achten het van belang dat de stichting, vanaf de start, beschikt over voldoende expertise om deze vraagstukken zorgvuldig te beoordelen en hierop adequaat te handelen. Dit is van belang om risico's te voorkomen, rechtmatige uitvoering van activiteiten te waarborgen en te zorgen dat initiatieven en projecten binnen de geldende wettelijke kaders worden ontwikkeld. De waterschappen geven daarom in overweging om expliciet te borgen dat binnen het bestuur van de stichting, dan wel via de ambtelijke ondersteuning van de stichting, voldoende kennis aanwezig is van aanbestedingsrecht, staatssteun en daarmee samenhangende fiscale aspecten. Gezien de aard en omvang van de opgave achten de waterschappen deze expertise een belangrijke randvoorwaarde voor een zorgvuldige en doelmatige uitvoering van de Economische Agenda.	We zijn het eens met het punt. Omdat dezelfde expertise ook nodig is voor Perspectief, wordt op dit moment verkend hoe dit organisatorisch het beste geborgd kan worden. Daarbij zoeken we naar slimme constructies van samenwerking zodat Perspectief en stichting waar mogelijk samen gebruik kunnen maken van dezelfde expertise. We nemen het niet op in de statuten, maar zijn het mee eens dat het borgen van deze expertise een belangrijke randvoorwaarde is en borgen dit op een andere manier.
Governance en werking van het stichtingsbestuur	De waterschappen hebben met belangstelling kennisgenomen van de nadere uitwerking van de governance en werkwijze van het stichtingsbestuur in de ontwerpstatuten. Zij geven in overweging om op onderdelen nadere duiding en aanscherping aan te brengen, zodat de werking van het bestuur in de praktijk goed uitvoerbaar en toekomstbestendig is. Daarbij vragen de waterschappen in het bijzonder aandacht voor: - De borging van continuïteit en kennisopbouw binnen het bestuur, bijvoorbeeld bij benoeming, herbenoeming en functiewisselingen, zodat voldoende ervaring en opgebouwde kennis behouden blijft en niet (te veel) gelijktijdige wisselingen plaatsvinden; - De continuïteit van de voorzittersfunctie, secretaris en penningmeester. In de ontwerpstatuten is opgenomen dat het bestuur jaarlijks uit zijn midden een voorzitter een secretaris en een penningmester kiest. Gelet op het belang van bestuurlijke continuïteit, kennisopbouw en een stabiele aansturing geven de	Wij waarderen deze aandachtspunten, omdat zij raken aan een zorgvuldige en toekomstbestendige inrichting van de stichting. Een deel van deze onderwerpen is naar ons oordeel al in de statuten geregeld. Zo komt er een aftredingsrooster (artikel 4, vierde lid statuten) waarin rekening kan worden gehouden met de essentie om kennis en ervaring op te bouwen en de behouden. Artikel 5 van de statuten bevat onder meer bepalingen over de frequentie van vergaderen en de manier waarop de besluitvorming plaatsvindt. De functie van secretaris en penningmeester worden geschrapt uit de statuten (zie hiervoor bij artikel 4, derde lid). Een evenwichtige samenstelling volgt uit de

	waterschappen in overweging te bezien of een meerjarige benoeming van genoemde functies passender is; - De duidelijkheid en werkbaarheid van besluitvormingsprocessen, waaronder stemverhoudingen, quorumvereisten en de omgang met situaties waarin stemmen staken, zodat besluitvorming tijdig en zorgvuldig kan plaatsvinden; - De frequentie van vergaderen en de organisatie van de onderlinge taakverdeling, in relatie tot de omvang en dynamiek van de opgave, zodat het bestuur voldoende in positie is om voortgang te bewaken en sturing te geven; - De evenwichtige samenstelling en vertegenwoordiging binnen het bestuur, passend bij de samenwerking tussen overheid, bedrijfsleven en kennisinstellingen, zodat sprake is van een gebalanceerde inbreng en weging van belangen; - De transparantie en zorgvuldigheid rondom integriteit, belangenafweging en mogelijke neveneffecten van financierings- en samenwerkingsvormen, zodat het vertrouwen in onafhankelijk en zorgvuldig handelen wordt geborgd; - De duidelijkheid over de organisatorische inbedding en ondersteuning van de stichting, inclusief de rol en omvang van de ambtelijke ondersteuning, zodat helder is hoe de stichting haar werkzaamheden in de praktijk kan uitvoeren De waterschappen achten het van belang dat deze aspecten zodanig worden uitgewerkt dat zij bijdragen aan een robuuste governance, die recht doet aan de complexiteit en omvang van de opgave.	profielschetsen en is een aandachtspunt voor het dagelijks bestuur van Perspectief dat de bestuursleden moet benoemen. Bestuursleden kunnen onderling hun taken verdelen. Zorgvuldige belangafweging en effecten van voorstellen nemen we op in de opdrachtverlening aan de stichting. De werkorganisatie van de stichting wordt nog uitgewerkt.
Inzet, bezoldiging en verwachtingen van bestuurders	In de profielschets wordt uitgegaan van een inzet van circa 0,1 fte (ongeveer een dagdeel per week) en wordt gesproken over bezoldiging, terwijl in de statuten wordt gesproken over onkostenvergoeding en vacatiegelden. In dit kader is 0,1 fte ten opzichte van de verwachte inzet naar onze mening niet passend. De waterschappen geven in overweging om: Consistentie aan te brengen in de terminologie en regeling van vergoedingen; De verwachte inzet en bijbehorende vergoeding nader te bezien in relatie tot de omvang, complexiteit en verantwoordelijkheid van de functie. Gelet op de aard van de opgave – inclusief de sturing op meerjarige uitvoeringsprogramma's en de inzet van aanzienlijke publieke middelen – achten de waterschappen het van belang dat: De inzet realistisch wordt ingeschat;	We brengen consistentie aan in de terminologie van vergoedingen. Het dagelijks bestuur zal een redelijke en passende vergoeding vaststellen.

	De voorwaarden passend zijn om voldoende zwaarte, continuïteit en kwaliteit in het bestuur te borgen.	
Provinciale Staten van de provincie Groningen		
De bestuurlijke inrichting	Er moet worden voorkomen dat de stichting zich gaandeweg ontwikkelt tot een zelfstandig fonds, een (grote) uitvoeringsorganisatie of een aanvullende bestuurslaag op afstand. Wanneer de stichting zelf projecten uitvoert, middelen toekent, geldstromen beheert, nieuwe middelen werft en haar eigen governance kan uitbreiden, ontstaat feitelijk een tweede publieke uitvoeringsstructuur naast de GR. Daarmee ontstaat het risico op een constructie die vergelijkbaar is met een 'NPG- plus': een extra organisatie met een eigen dynamiek, terwijl de uiteindelijke verantwoordelijkheid bij de publieke partijen blijft liggen	We vinden dat de rol van de stichting duidelijk is begrensd. De statuten beperken kort gezegd de rol van de stichting tot de uitvoering van de Economische Agenda en de opdrachten die het daartoe krijgt van Perspectief. De stichting brengt de noodzakelijke kennis samen om de doelen te bereiken. Het stichtingsbestuur kan niet zelfstandig besluiten tot wijziging van de doelstelling van de stichting of tot uitbreiding van de eigen positie.
De bevoegdheidsverdeling Perspectief/Stichting	Het is daarom van belang de rol van de stichting duidelijk te begrenzen. De GR stelt de kaders, bepaalt de financiële instrumenten, stelt de plannen vast, benoemt het bestuur, stelt het profiel voor de bestuurders vast, bewaakt de statuten en blijft verantwoordelijk voor de besteding van publieke middelen. De stichting levert vanuit de triple helix inhoudelijke expertise, ontwikkelt voorstellen en kan de uitvoering voorbereiden en begeleiden. De feitelijke uitvoering en het toekennen of besteden van publieke middelen blijven bij de GR, of worden door de GR expliciet bij een daarvoor aangewezen uitvoeringsorganisatie belegd. Een belangrijk toetsingscriterium is daarom of bij ieder besluit over publieke middelen duidelijk blijft dat de GR bestuurlijk en financieel verantwoordelijk is, en of is uitgesloten dat de stichting zelfstandig haar eigen positie, geldstromen of uitvoeringsbevoegdheden vergroot. Alleen dan blijft de stichting aanvullend op de GR en ontstaat geen parallelle bestuurs- of uitvoeringslaag.	
De bevoegdheidsverdeling Perspectief/Stichting	De stichting moet een slanke en doelmatige organisatie blijven. Publieke middelen moeten primair worden ingezet voor de uitvoering van de Economische Agenda, waarbij overhead- en beheerskosten zoveel als mogelijk laag worden gehouden. Bij een stichting met een slanke en doelmatige organisatie hoort dan ook geen verstrekkend mandaat, maar een mandaat dat passend is bij de stichtingsorganisatie. In de akte van oprichting kan hier invulling aan worden gegeven door het (eventuele) mandaat expliciet te koppelen aan de concrete doelen en taken van de stichting. Op deze wijze kan de publieke verantwoordelijkheid ook het beste worden geborgd. Ook is het advies om vóór de operationele start een expliciet mandaatbesluit vast te stellen waarin	Het is juist dat mandaat uitsluitend door het bestuur van Perspectief wordt vastgesteld. Dit volgt uit hoofdstuk 10 van de Algemene wet bestuursrecht. Wij – en het dagelijks bestuur voor zover het de bevoegdheden van het dagelijks bestuur betreft – moeten bij het verlenen van mandaat aan de stichting rekening houden met 1) de taken en bevoegdheden die wij zelf hebben (wij kunnen niet meer mandateren dan we zelf aan bevoegdheden hebben) en 2) met de

	bevoegdheden, financiële grenzen, looptijd, rapportage, voorwaarden, intrekking en toezicht zijn geregeld. Het mandaat wordt uitsluitend door de GR vastgesteld.	doelen en de taken van de stichting (de besluiten die de stichting namens ons mag nemen, moeten passen in de doelen en de taken van de stichting). Onze taken en bevoegdheden liggen vast in de GR en de doelen en de taken van de stichting liggen vast in de statuten. De stichting kan pas na een verleend mandaat namens ons besluiten. In die zin wordt tegemoetgekomen aan uw advies om voor de operationele start mandaat te verlenen. De inhoud van mandaat en eventuele instructies daarbij bepalen we als mandaat concreet aan de orde is. We zien niet direct het verband tussen de omvang van de organisatie en de reikwijdte van het mandaat.
Gemeenteraad Stadskanaal		
Algemeen	De voorgestelde statuten geven op verschillende plaatsen ruimte voor een zelfstandiger positie van de Stichting voor de Economische Agenda (hierna: de Stichting) dan past bij de gekozen governance. Dit betreft onder meer de bevoegdheden van de Stichting, het verstrekken van opdrachten aan derden, het verwerven en beheren van eigen middelen en de wijze waarop mandaten, machtigingen en volmachten kunnen worden verleend. Wij verzoeken de statuten integraal aan te passen waar bepalingen ruimte bieden voor een zelfstandiger positie van de Stichting dan past bij de gekozen governance. Uitgangspunt dient ondubbelzinnig te zijn dat de bestuurlijke bevoegdheden en eindverantwoordelijkheid bij Perspectief blijven en dat de Stichting uitsluitend adviseert, ontwikkelt en uitvoert binnen een duidelijke opdracht of een begrensd mandaat. Politiek-bestuurlijk gevoelige, strategische, publiciteitsgevoelige en financieel omvangrijke besluiten dienen bij Perspectief te blijven. Wij verzoeken deze	Kortheidshalve verwijzen we naar de beantwoording hiervoor. Aanvullend merken we op dat de doelen en taken van de stichting in de statuten vastligt, maar mandaat niet. Dat is een afzonderlijk besluit van het bestuur van Perspectief.

	categorieën expliciet uit te zonderen van mandaat, machtiging en volmacht en daarvoor zo nodig financiële grensbedragen vast te stellen. Daarnaast dient Perspectief voldoende wendbaar te blijven om het mandaat van de Stichting in de toekomst te kunnen verruimen of beperken. Het is daarom onwenselijk om de reikwijdte van het mandaat zodanig in de statuten vast te leggen dat het bestuur van de Stichting daar vervolgens zelf invloed op kan uitoefenen. De nadere invulling van het mandaat dient primair door Perspectief te worden vastgesteld.	
De bestuurlijke inrichting	De voorgestelde statuten lijken uit te gaan van een stichting met een parttime bestuur en een werkorganisatie, vermoedelijk onder leiding van een directeur. De vraag is of deze bestuurlijke inrichting ook passend blijft wanneer de Stichting in de praktijk een grotere werkorganisatie en zwaardere verantwoordelijkheden krijgt. Een parttime bestuur uit het maatschappelijk middenveld kan de dagelijkse praktijk van de Stichting bovendien relatief ver van de politiek en van Perspectief plaatsen. Daarom zou ook een alternatieve bestuurlijke inrichting moeten worden onderzocht, waarbij als uitgangspunt een zo klein mogelijke afstand tussen de Stichting en de politiek wordt gehanteerd. Los daarvan verzoeken wij de omvang en inrichting van de werkorganisatie transparant te maken en periodiek te beoordelen of de gekozen bestuurlijke inrichting, waaronder het parttime bestuur, nog passend is bij de feitelijke omvang, verantwoordelijkheden en financiële betekenis van de Stichting.	Door de deelnemers van Perspectief (en door het kabinet) is met het vaststellen van de Economische Agenda een keuze gemaakt voor een GR met een daaraan gekoppelde stichting en een bestuur waarin overheid, onderwijs en ondernemers zijn vertegenwoordigd. Dit wordt overeenkomstig het besluit ook zo uitgewerkt. De stichting werkt in opdracht van Perspectief. Wij moeten dus steeds beoordelen of de opdrachten goed worden uitgevoerd.

Geldstromen en externe middelen	Ook de financiële positie van de Stichting dient aan te sluiten bij de gekozen governance. Wij verzoeken de statuten zo aan te passen dat middelen die ten behoeve van de Economische Agenda worden verworven in beginsel aan Perspectief toevloeien. De Stichting kan daarbij een acquirerende en voorbereidende rol vervullen, maar dient niet zelfstandig financiële stromen buiten Perspectief om te beheren, tenzij daarvoor een uitdrukkelijke en afdoende gemotiveerde uitzondering geldt. Perspectief dient in te stemmen met de uitzonderingen, waarbij wordt gekeken naar de bestuurlijke, financiële en aanbestedingsrechtelijke gevolgen. Dit is niet alleen van belang vanuit governanceperspectief, maar ook vanwege de verhouding tussen primaire en overige activiteiten en de mogelijke gevolgen voor de toepassing van de regels rond quasi-inbesteding. Indien de Stichting zelf inkomsten van andere partijen ontvangt, kunnen deze middelen relevant zijn voor de 80/20-verhouding. Wanneer het aandeel van middelen van derden te groot wordt, kan dit gevolgen hebben voor de mogelijkheid van Perspectief om opdrachten rechtstreeks bij de Stichting neer te leggen. Door externe middelen in beginsel via Perspectief te laten lopen, blijft duidelijk waar de bestuurlijke en financiële verantwoordelijkheid ligt. Daarmee wordt ook de verantwoordingslijn van Perspectief richting raden en staten beter geborgd.	Voor de beantwoording verwijzen we naar de beantwoording bij artikel 2, lid 2 onder f en bij artikel 3, lid 1.